

| 25 SEPTEMBER 2020

NAM NIEUWSBRIEF

Sectie 01

Op weg naar een energieneutrale gaswinning op zee

Niet alleen op land maar ook op de Noordzee wint NAM aardgas. Bijna één-derde van het Nederlands gas is afkomstig uit gasvelden die vaak tientallen tot enkele honderden kilometers uit de kust liggen. In het zuidelijk deel van die Noordzee is NAM al sinds de jaren zeventig actief.

Niet alleen op land maar ook op de Noordzee wint NAM aardgas. Bijna één-derde van het Nederlands gas is afkomstig uit gasvelden die vaak tientallen tot enkele honderden kilometers uit de kust liggen. In het zuidelijk deel van die Noordzee is NAM al sinds de jaren zeventig actief. Met het gebruik van circa veertig verschillende productieplatforms wordt het gas gewonnen. Een van die platforms is de K83. Op dit moment ondergaat deze een metamorfose. Vanuit de haven van Den Helder, van oudsher de uitvalsbasis voor offshore olie en gaswinning, wordt een omvangrijke klus uitgevoerd.

De K83 is een van de grotere platforms op de Noordzee. Dit platform wordt op dit moment volledig aangepast, waarbij de logistiek vanuit Den Helder door NAM en haar supply-partner Peterson wordt gecoördineerd. Net als bij eerdere offshore-projecten gaat het bij het K83-platform om het vereenvoudigen (ofwel het 'de-complexen') van de K83.

"Op de tekentafel is het platform als het ware opnieuw getekend om het efficiënter en effectiever in te kunnen zetten. Nieuwe technieken, eenvoudiger en in samenhang met onze andere platformen, dat is waar wij naar hebben gekeken", vertelt Bas Boerenkamp van NAM, die dit project begeleidt. "De K83 wordt bovendien ook verduurzaamd, diesel-aggregaten maken plaats voor wind- en zonne-energie om de elektriciteit te leveren die nodig is voor de installaties. Die installaties worden remote bediend, de K83 gaat verder als een onbemand platform dat straks energieneutraal gas produceert."

Het werkplatform Seafox 4 is voor dit project naast de K83 geïnstalleerd, vanaf deze zogeheten 'barge' worden alle overbodige installaties en materialen door een team specialisten verwijderd. De kraan, de accommodaties voor het personeel en het helikopterdek zijn inmiddels gedemonteerd en afgevoerd naar de haven van Den Helder.

Bas Boerenkamp wijst met enthousiasme op het verduurzamen van het platform: "We plaatsen het Plug & Play systeem van Vonk uit Coevorden. Dit systeem hebben wij al met veel succes in gebruik op diverse van onze platformen. De K83 krijgt ruim 150 zonnepanelen en een grote windturbine. Deze turbine is voor ons en voor VONK volledig nieuw, maar daarmee kan de energie-opwekking met een back-up diesel minder af. Zo'n backup op diesel hopen we nooit nodig te hebben."

Met de aanpak van de K83 blijft NAM innoveren en investeren in de cruciale energievoorziening voor Nederland. "Het is een prachtig project waarbij we bewezen en nieuwe technieken gebruiken en met ons bedrijf innoveren. Wij maken ons klaar voor de toekomst. Om dat te realiseren is de expertise en het equipment van Vonk, Peterson en Port of Den Helder van belang. Aardgas is de komende decennia nog steeds nodig, met dit project laten we zien hoe fossiele en duurzame energie naast elkaar kunnen bestaan. De K83 blijft haar rol vervullen om ons van gas te blijven voorzien", zo sluit Bas tevreden af.

Gaswinning op NAM-locatie Pernis

Vanaf half september staat de NAM boortoren de Synergy op haar gaswinningslocatie aan de Propaanweg op het industrieterrein van Pernis. Er wordt al meer dan 25 jaar gas gewonnen in Pernis. Er zijn twee gasvelden waaruit gas gewonnen wordt; Pernis-West en Pernis. Uit het Pernis-West veld wordt sinds 1995 gas gewonnen door middel van 4 geboorde gasputten. Uit het gasveld Pernis wordt sinds 2003 gas gewonnen via 1 boorput. Deze is in 2016 door zand verstopt geraakt en is de productie ingesloten. Uit beide gasvelden is al ruim 75% van het aanwezige gas reeds gewonnen.

Vanaf half september staat de NAM boortoren de Synergy op haar gaswinningslocatie aan de Propaanweg op het industrieterrein van Pernis. Er wordt al meer dan 25 jaar gas gewonnen in Pernis. Er zijn twee gasvelden waaruit gas gewonnen wordt; Pernis-West en Pernis. Uit het Pernis-West veld wordt sinds 1995 gas gewonnen door middel van 4 geboorde gasputten. Uit het gasveld Pernis wordt sinds 2003 gas gewonnen via 1 boorput. Deze is in 2016 door zand verstopt geraakt en is de productie ingesloten. Uit beide gasvelden is al ruim 75% van het aanwezige gas reeds gewonnen.

De werkzaamheden met de boortoren vinden plaats aan de gasput van het zogeheten Pernis veld die in 2016 door zand gedeeltelijk verstopt is geraakt. Tijdens de werkzaamheden wordt eerst circa 3000 meter van de ca. 4500m lange productiebuis verwijderd en wordt het boorgat afgedicht. Vervolgens wordt met de boor een zogenaamde *sidetrack*, of aftakking, in de put gemaakt. Hiermee wordt, via een nog niet aangeboorde gesteentelaag, verbinding gemaakt met het gasveld om de productie te herstarten.

Al met al duren de werkzaamheden tot eind oktober. Na het beëindigen van de werkzaamheden wordt de boortoren afgebouwd en verhuist naar een andere NAM-locatie in Nederland.

NAM heeft de inwoners, college van B&W en de gemeenteraad van Rotterdam per brief geïnformeerd over haar plannen. Wethouder Bonte (GL) heeft inmiddels op de brief gereageerd en geeft aan verder in gesprek te willen. Dat gesprek gaat NAM graag aan. Medio oktober spreekt NAM ook de gebiedscommissie Pernis over haar activiteiten.

Ook heeft NAM begin september een aantal dagen met een informatietrailer in Pernis-dorp gestaan om de inwoners persoonlijk te woord te staan en vragen te beantwoorden.

Meer informatie over de werkzaamheden is te vinden via NAM Facebook Rotterdam www.facebook.com/naminRotterdam en/of www.nam.nl

Wist u dat...

De NAM al ruim 50 jaar actief is in en rond de gemeente Rotterdam? Het begon ruim 50 jaar geleden met de olievelden bij Berkel. Op dit moment wordt in de regio nog dagelijks 2.500 vaten aardolie en 1 miljoen m3 aardgas gewonnen. Dit is voldoende gas om circa 250.000 huishoudens jaarlijks van een warm huis en warm water te voorzien.

Waterinjectie dichterbij Schoonebeek

De oliewinning uit de diepe ondergrond bij het Drentse Schoonebeek levert twee producten op: olie en zout water, in een verhouding van 1 op 3. Olie en water worden in Schoonebeek gescheiden en het zoute water wordt nu per pijpleiding naar Rossum in Twente vervoerd. Daar wordt het teruggebracht in de diepe ondergrond, in een voormalig gasveld met water van dezelfde samenstelling. Het complex in Schoonebeek - dat werkgelegenheid biedt aan zo'n 300 mensen en indirect aan een veelvoud van onder meer toeleveranciers - werkt nu op halve capaciteit, wat moeilijk is vol te houden. De NAM is daarom op zoek naar extra mogelijkheden voor waterinjectie, dichterbij Schoonebeek. Daar ontstaan mogelijkheden, omdat ook hier oude gasvelden beschikbaar komen voor extra waterinjectie.

De oliewinning uit de diepe ondergrond bij het Drentse Schoonebeek levert twee producten op: olie en zout water, in een verhouding van 1 op 3. Olie en water worden in Schoonebeek gescheiden en het zoute water wordt nu per pijpleiding naar Rossum in Twente vervoerd. Daar wordt het teruggebracht in de diepe ondergrond, in een voormalig gasveld. Het complex in Schoonebeek - dat (in)direct werkgelegenheid biedt aan honderden mensen bij de NAM en toeleveranciers in voornamelijk Zuidoost Drenthe- werkt nu op halve capaciteit, wat moeilijk is vol te houden. De NAM is daarom op zoek naar extra mogelijkheden voor waterinjectie, dichterbij Schoonebeek. Daar ontstaan mogelijkheden, omdat ook hier oude gasvelden beschikbaar komen voor extra waterinjectie.

Waterinjectie Twente en Drenthe

Terwijl de waterinjectie in Twente nodig blijft, heeft de NAM bij Dalen, Oosterhesselen en Schoonebeek de extra optie gevonden om water terug te brengen in de diepe ondergrond. De gasvelden bij deze plaatsen zijn nu vrijwel leeg en er wat ons betreft geschikt voor. Het oude gasveld bij Schoonebeek wordt nu ook al gebruikt voor waterinjectie. Wij willen voor dit project vrijwillig een zogenaamd m.e.r.-proces doorlopen. Zo is voor iedereen duidelijk welke stappen worden gezet, worden zorgvuldig alle afwegingen in beeld gebracht, zodat een goed besluit kan worden genomen. Dit proces is inmiddels gestart door het ministerie van Economische Zaken en Klimaat. [link naar informatie]

Terug naar de ondergrond de beste optie?

Al decennialang brengt de NAM water dat meekomt met de winning van olie of gas terug in de diepe ondergrond. Internationaal is dat ook de gebruikelijke methode. Ontwikkelingen staan niet stil en wij onderzoeken nu al minimaal elke zes jaar tijdens de afgesproken herevaluaties voor de waterinjectie in Twente of dat nog steeds de beste methode is. De NAM doet dit niet zelf, maar laat het onderzoek door externe deskundigen uitvoeren. Ook deze herevaluaties zijn transparant en openbaar. Het is zware kost, maar voor de toezichhouder SodM, de vergunningverlener en de bestuurders is een MER-rapport een goed houvast om te weten wat er gebeurt en of het ook echt op de juiste manier gebeurt. Daarnaast bieden wij de mogelijkheid van een testlocatie, waar bedrijven met het verwerken van het zoute water op grote schaal kunnen testen.

Ondergrondwater: geen drinkwater, geen gifwater

In de diepe ondergrond zit van nature geen drinkbaar water, maar water vol mineralen, koolwaterstoffen, metalen én heel veel zout. Dit zout is overigens niet geschikt als strooizout, laat staan voor consumptie. Gezien de hoeveelheid zout, zou je juist boven de grond afval achterlaten, terwijl het diep onder de grond een natuurlijk bestanddeel van de aarde is. Door het water terug te brengen vermijden we een enorme afvalberg aan onbruikbaar zout. Daarnaast is er veel energie nodig om het zoute water bovengronds te scheiden. We zijn dan meer energie kwijt aan het scheiden van water, dan de uiteindelijke hoeveelheid energie die de olie oplevert. Dat is niet alleen milieuvriendelijk, het is ook inefficiënt.

Hoe verder?

Met de publicatie van de zogenoemde Mededeling Voornemen is een eerste stap gezet in de voorbereiding van het m.e.r.-proces dat volgens planning eind 2020 start en duurt tot de zomer van 2021. In deze periode worden ook informatiebijeenkomsten georganiseerd en zijn er mogelijkheden tot inspraak. Na instemming en aanleg kan eind 2022 gestart worden met de extra waterinjectie in Drenthe.

Derde fase weghalen gasputten Uiterburen binnenkort van start

In de afgelopen maand is duidelijk geworden dat de derde fase voor het definitief weghalen van alle aanwezige 10 gasputten op de locatie Uiterburen, aan de Galgweg in Zuidbroek wat vertraging heeft opgelopen.

In de afgelopen maand is duidelijk geworden dat de derde fase voor het definitief weghalen van alle aanwezige 10 gasputten op de locatie Uiterburen, aan de Galgweg in Zuidbroek wat vertraging heeft opgelopen.

In eerste instantie was het de bedoeling om in augustus te starten met het definitief weghalen van de gasputten op de locatie Uiterburen. Doordat werkzaamheden bij het opruimen van gasputten in Emmen langer duurden zal dit nu starten vanaf midden oktober 2020.

Derde fase: voorbereidingen en definitief weghalen gasputten

Vanaf 21 september is er een inmiddels een start gemaakt om de locatie in gereedheid te maken voor de komst van de zogenoemde Plug & Abandonment Unit (opruimtoeren). Deze opruimtoeren is speciaal ontworpen voor het definitief verwijderen van gasputten die niet meer in gebruik zijn. Deze eerste werkzaamheden zullen bestaan uit het aanvoeren van zand, rijplaten en tijdelijke kantoorunits voor de medewerkers van de opruimtoeren.

Start definitief weghalen gasputten

Op het moment dat de opruimtoeren in oktober is opgebouwd kunnen de daadwerkelijke opruimwerkzaamheden beginnen. Over een periode van 26 weken zullen de 10 aanwezige oude gasputten op de locatie Uiterburen definitief worden weggehaald. Locatie Uiterburen is onderdeel van het Groningen gasveld. De gaswinning uit het gasveld stopt in 2022. Op NAM.nl vindt u [meer informatie over het opruimen van locaties](#).

'Reparatie herstelkosten acceptanten ruimhartig aanbod' afgerond

In de afgelopen maanden is de 'Reparatie herstelkosten acceptanten ruimhartig aanbod NAM' afgerond. De regeling stond open voor de ruim 6.000 bewoners die tussen 5 maart en 1 september 2018 vanuit NAM een aanbod hebben geaccepteerd ter finale afhandeling van hun "oude" schademelding en kunnen aantonen dat het aanbod niet genoeg was om de schade te herstellen.

In de afgelopen maanden is de 'Reparatie herstelkosten acceptanten ruimhartig aanbod NAM' afgerond. De regeling stond open voor de ruim 6.000 bewoners die tussen 5 maart en 1 september 2018 vanuit NAM een aanbod hebben geaccepteerd ter finale afhandeling van hun "oude" schademelding en kunnen aantonen dat het aanbod niet genoeg was om de schade te herstellen.

Aanleiding

In 2019 is op verzoek van de Tweede Kamer door onderzoeksbureau AHA! een tevredenheidsonderzoek gedaan onder de bewoners met aardbevingsschade die het NAM-aanbod in de genoemde periode hadden geaccepteerd. Volgens het onderzoeksbureau AHA! gaf dit onderzoek aan dat volgens ongeveer 2/3 van de ondervraagden het door NAM betaalde bedrag niet toereikend was voor het daadwerkelijk herstellen van de schade.

Naar aanleiding van dit AHA-onderzoek hebben de provincie Groningen en de NAM een overleg gevoerd. De Commissaris van de Koning in Groningen heeft vervolgens op 13 november 2019 op grond van dit overleg aangegeven dat de NAM voor deze specifieke groep bewoners het aan de hand van een factuur of offerte aangetoonde tekort in de herstelkosten alsnog zou vergoeden en dat de provincie een meldpunt zou openen voor deze regeling van NAM.

Resultaten

83% van de ruim 6.000 bewoners hebben destijds het aanbod van NAM geaccepteerd als gevolg waarvan circa 5.000 bewoners tot de doelgroep van de regeling behoren. Van deze groep hebben 88 bewoners een verzoek ingediend. 54 bewoners hebben een gehele of gedeeltelijke toekenning gekregen. 31 verzoeken zijn afgewezen en 3 bewoners hebben zich teruggetrokken. Bij de helft van de afgewezen en teruggetrokken verzoeken kon conform de regeling geen tekort worden aangetoond. Bij de andere helft had het tekort geen betrekking op het schadeherstel of was sprake van een tekort door het hanteren van een andere herstelmethodiek.

NAM-directeur Johan Atema: "Ik ben blij dat we 54 mensen hebben kunnen helpen met een tegemoetkoming waar ze recht op hebben. Het AHA-onderzoek gaf aanleiding tot deze regeling. De uitkomsten van het AHA-onderzoek laten een ander beeld zien dan het aantal aanmeldingen voor de regeling en de acceptatiegraad van het 6.000 aanbod. Als NAM hebben we getracht zorgvuldig en coulant een aanbod voor de oude schades te doen en met deze regeling hebben we een aantal onvolkomenheden kunnen repareren."

Einde aan schade-afhandeling

Nu ook de Arbitrer Bodembeweging de laatste uitspraken heeft gedaan zijn alle 6.000 oude schadegevallen afgehandeld. Daarmee is definitief een einde gekomen aan de betrokkenheid van NAM in de reguliere schadeafwikkeling.

Feature Article

In deze nieuwsbrief:

In deze nieuwsbrief:

- [Op weg naar energieneutrale gaswinning op zee](#)
- [Gaswinning op NAM-locatie Pernis](#)
- [Waterinjectie dichterbij Schoonebeek](#)

- Derde fase weghalen gasputten Uiterburen binnenkort van start
- Reparatie herstelkosten acceptanten ruimhartig aanbod' afgerond